

WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE

**Raport z realizacji
„Kujawsko-Pomorskiego Programu Wspierania Rodziny
na lata 2014-2022”**

za rok 2021

Departament Spraw Społecznych i Zdrowia
Toruń, marzec 2022

Spis treści

Spis treści	1
Wstęp.....	2
CEL 1: Poprawa funkcjonowania rodziny w środowisku lokalnym poprzez tworzenie społecznej sieci jej wsparcia	2
CEL 2: Zwiększenie dostępności usług dla rodzin ze szczególnymi potrzebami.....	19
CEL 3: Wzmocnienie rodzicielstwa i poprawa funkcjonowania pieczy zastępczej	21
Podsumowanie	27

Wstęp

„Kujawsko-Pomorski Program Wspierania Rodziny na lata 2014-2022” zwany dalej Programem, został przyjęty przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego uchwałą Nr 26/902/14 z dnia 25 czerwca 2014 r.

Niniejszy raport, obejmujący cały rok 2021, przygotowano w celu przedłożenia Komisji Pracy, Pomocy Społecznej i Bezpieczeństwa Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego¹.

Raport przygotowano zgodnie z Tabelą monitorowania realizacji „Kujawsko-Pomorskiego Programu Wspierania Rodziny na lata 2014-2022”² opisującą cele i wskaźniki realizacji Programu.

Program jest realizowany w oparciu o plan działań przygotowywany corocznie. Plan działań na rok 2021 został przyjęty Uchwałą Nr 3/101/21 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 28 stycznia 2021 r.

Pomimo wielu trudności wynikających ze stanu Epidemii Covid-19, większość zaplanowanych działań udało się zrealizować, niektóre przy zastosowaniu multimedialnych technik.

CEL 1: Poprawa funkcjonowania rodziny w środowisku lokalnym poprzez tworzenie społecznej sieci jej wsparcia.

Działania zaplanowane dla realizacji tego celu to:

1. Utworzenie Regionalnego Centrum Wspierania Rodziny (docelowo Regionalne Centrum Wspierania Rodziny będzie wspierać tworzenie sieci Lokalnych Centrów dla Rodzin w województwie kujawsko-pomorskim)
2. Wszechstronna promocja rodziny
3. Wspieranie rodzin w pełnieniu opieki nad osobami niesamodzielnymi realizowana przez inne podmioty w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie.

Ad. 1.

W 2021 r. prowadzono projekt pn. „Rodzina w Centrum 3”. Celem jest zwiększony dostęp do usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej w formach zdeinstytucjonalizowanych w województwie kujawsko-pomorskim do 31.12.2023 r. W imieniu Samorządu Województwa liderem przedsięwzięcia jest Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu.

¹ Załącznik do uchwały Nr 26/902/14 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 25 czerwca 2014 r. – Kujawsko-Pomorski Program Wspierania Rodziny na lata 2014 - 2022, s. 34.

²Jw., Tabela1, s. 32-34.

I. Wsparcie rodzin

W ramach projektu rodziny objęto: specjalistycznym poradnictwem rodzinnym, mediacjami, terapią, superwizją, grupami wsparcia, warsztatami socjoterapeutycznymi, warsztatami dla osób przebywających i opuszczających pieczę zastępczą, a rodziców naturalnych i zstępczych warsztatami motywującymi, wzmacniającymi oraz podnoszącymi ich umiejętności i kompetencje w pracy z dziećmi i młodzieżą szczególnie w sytuacjach trudnych, wynikających z różnych zagrożeń, w tym pandemii. W bieżącej edycji włączono kolejnego partnera – Fundację Daj Szansę, która prowadzi działania diagnostyczno-terapeutyczne w obszarze zaburzeń FASD.

W ramach projektu wsparcie otrzymały:

osoby przebywające w pieczy zastępczej; osoby opuszczające pieczę zastępczą; osoby w rodzinach przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekunów - wychowawczych (w tym rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny); osoby sprawujące rodzinną pieczę zastępczą; kandydaci do sprawowania rodzinnej pieczy zastępczej; osoby prowadzące rodzinne domy dziecka i dyrektorzy placówek opiekuńczo - wychowawczych typu rodzinnego; inne osoby, których udział w projekcie jest niezbędny do skutecznego wsparcia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

W związku z pandemią COVID-19 w ramach projektu rozszerzono grupę do której skierowane jest wsparcie o wychowanków placówek opiekuńczo wychowawczych z województwa kujawsko – pomorskiego.

We wszystkich powiatach ziemskich (19) i grodzkich (4) funkcjonowały 23 Centra Wspierania Rodziny.

W Centrach realizowano usługi wsparcia rodziny i pieczy zastępczej w następujących formach:

- Specjalistyczne poradnictwo rodzinne, (łącznie: 8241 h/porad), w tym:
 - poradnictwo pedagogiczne (2550 h)
 - poradnictwo psychologiczne (3690 h)
 - poradnictwo psychiatryczne (238 porad)
 - poradnictwo logopedyczne (1763 h)
- Mediacje rodzinne (270 h)
- Terapia rodzinna (1351 h)
- Superwizja rodzin zastępczych (213 h)
- Grupy wsparcia (152)
- Warsztaty dla rodziców (178)
- Zajęcia animacyjne (165)
- Warsztaty dla dzieci i młodzieży, w tym socjoterapeutyczne (113)
- Warsztaty „Moje emocje” (33 cykle)
- Warsztaty dla przebywających i opuszczających pieczę zastępczą (112)
- Grupy wsparcia dla usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej (30)

Łącznie zrealizowano 10 858 usług wsparcia rodziny.

Usługami wsparcia rodziny objęto 3760 osób.

II. Działania na rzecz deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej

- W powiatach podejmowane były działania skierowane do lokalnych środowisk o charakterze edukacyjnym i świadomościowym. Ich celem było przekazanie wiedzy nt. rodzinnych form pieczy zastępczej, realiów ich funkcjonowania, korzyści dla przebywających w nich dzieci, problemów z jakimi rodziny zastępcze borykają się na co dzień; działania te miały zwiększyć wiedzę o idei rodzinnych form pieczy zastępczej i przyczynić się do pozyskania kandydatów na rodziny zastępcze. Podczas spotkań przekazywano wiedzę o potrzebie deinstytucjonalizacji, tj. tworzenia nowych małych, profesjonalnie przygotowanych rodzin zastępczych.

Zrealizowano 18 spotkań na terenie województwa kujawsko-pomorskiego, w których wzięły udział 633 osoby.

- Zorganizowano 2 szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, zawodowej lub specjalistycznej.

W szkoleniach wzięło udział 28 osób, które przygotowano do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, zawodowej lub specjalistycznej.

III. Doskonalenie osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą

Ma na celu doskonalenie kadry (rodziny zastępcze, prowadzący rodzinne domy dziecka i dyrektorzy placówek opiekuńczo-wychowawczych do 14 dzieci).

Tematyka szkoleń/kursów obejmowała:

SZKOLENIA

- Trening zarządzania emocjami jako forma psychoedukacji
- Techniki redukcji stresu u dzieci, jak obniżyć napięcie i kształcić odporność na stres?
- Jak radzić sobie z trudnymi sytuacjami wychowawczymi
- Jak zaszczyć się na wypalenie zawodowe – radzenie sobie ze znużeniem i przemęczeniem w pracy /2 edycje/

Zorganizowano 5 szkoleń dla 82 osób.

KURSY SPECJALISTYCZNE

- Trening umiejętności społecznych /2 edycje/

Zorganizowano 2 kursy dla 30 osób.

Łącznie we wszystkich formach szkoleniowych w poszczególnych działaniach przeszkolono 140 osób.

IV. Działania diagnostyczno-terapeutyczne w obszarze zaburzeń FASD

W ramach współpracy z Fundacją „Daj szansę” zrealizowano 52 diagnozy dzieci w kierunku FASD, z których skorzystało 52 osoby oraz 6 terapii, z których skorzystało 6 osób.

Kwota na realizację wsparcia merytorycznego na rzecz rodziny i pieczy zastępczej w 2021 roku w ramach projektu „Rodzina w Centrum 3” (RPKP.09.03.02-04-0068/20) wyniosła 5 974 593,90 zł w tym: kwota dofinansowania: 5 309 340,20 zł, wkład własny: 665 253,70 zł (wkład w projekcie stanowią świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej).

Ad. 2. Kolejnym działaniem wynikającym z Programu jest wszechstronna promocja rodziny, poprzez kampanie, seminaria, konferencje, szkolenia itp. przybliżające założone i już realizowane cele polityki prorodzinnej. Działania te służą rozwojowi i wzmocnieniu potencjału oraz kompetencji rodziny, społeczności lokalnej oraz prezentacji dobrych praktyk prorodzinnych w regionie. Promocja pozytywnego wizerunku rodziny poprzez wspieranie i organizację działań na rzecz edukacji środowiska lokalnego, podnosi społeczną świadomość roli rodziny. Działania na rzecz rodzin podejmowane przez Departament Spraw Społecznych w 2021 roku realizowane były poprzez:

1) **Wsparcie informacyjne** (dostarczanie potrzebnych informacji i porad dla lepszego funkcjonowania rodzin) w formie szkoleń, seminariów, spotkań czy publikacji:

- a) Szkolenie „Rodzinny wywiad środowiskowy. Aktualności i zmiany” – 3, jednodniowe szkolenia.

Celem szkolenia było podniesienie wiedzy z zakresu praktycznego stosowania przepisów mających na celu przygotowanie do rzetelnego i kompleksowego przeprowadzania rodzinnego wywiadu środowiskowego. Przedmiotowa edycja szkoleń miała wymiar online, przed komputerami uczestnicy spotkali się 27 maja, 9 i 16 czerwca.

Realizatorem szkolenia była Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej im. Jerzego Regulskiego, a warsztaty prowadziła Pani Barbara Matysik – socjolog, praktyk i dydaktyk pomocy społecznej, ekspert w dziedzinie zabezpieczenia społecznego. Kontakt z prowadzącą szkolenie był możliwy za pośrednictwem *live czatu*, z czego uczestnicy chętnie korzystali. W trzech edycjach szkoleń wzięło udział 151 osób z 41 ośrodków z całego regionu.

Zajęcia zostały wysoko ocenione przez uczestników szkolenia, szczególnie postawa i kompetencje trenera, znajomość przedstawianego tematu, umiejętność przekazywania wiedzy, o czym świadczą oceny z przeprowadzonych ankiet.

b) Szkolenie „Kontrakt socjalny” - 4, jednodniowe szkolenia

Celem szkolenia było udoskonalenie warsztatu pracownika socjalnego w pracy z osobami i rodzinami znajdującymi się w trudnej sytuacji życiowej oraz zagrożonymi marginalizacją społeczną. Spotkania szkoleniowe odbyły się w czterech miastach naszego województwa, tj. w Bydgoszczy - 30 września, Grudziądzu - 26 października, Włocławku - 27 października i Toruniu - 28 października, co znacznie ułatwiło dotarcie na nie uczestnikom z różnych części regionu. Brało w nich udział 87 pracowników z 33 instytucji pomocowych.

Realizatorem szkolenia była Fundacja Gospodarcza PRO EUROPA posiadająca wieloletnie doświadczenie w branży szkoleniowej. Z przeprowadzonych po szkoleniu ankiet wynika, że uczestnicy zajęć byli zadowoleni z poziomu i sposobu jego realizacji, jednocześnie zgłosili swoje zapotrzebowanie na kolejne tematy szkoleń. Wśród często wymienianych zagadnień pojawiły się: wywiad alimentacyjny, komunikacja z klientem pomocy społecznej, Kodeks Postępowania Administracyjnego, procedura Niebieskiej Karty i procedura interwencyjnego odbioru dziecka.

c) Warsztaty profilaktyczne z zakresu wypalenia zawodowego – 13 jednodniowych warsztatów w 7 miejscowościach regionu

Realizując działania zaplanowane w *Kujawsko-Pomorskim Programie Wspierania Rodzin na lata 2014-2022* „Rodzina jest najważniejsza”, Departament Spraw Społecznych przeprowadził warsztaty profilaktyczne zapobiegające wypaleniu zawodowemu dla osób pracujących z rodzinami w kryzysie, w tym z rodzinami dotkniętymi przemocą domową. Warsztaty były realizowane we współpracy z gminami i powiatami naszego województwa. Ich realizacja trwała od września do października – dla 13 grup warsztatowych (2 grupy w Chełmnie, 2 grupy w Dobrczu, 4 grupy we Włocławku, 2 grupy w Dąbrowie Biskupiej oraz po jednej grupie w Szubinie, Sępólnie Krajeńskim i Tucholi), a w zajęciach uczestniczyło łącznie 113 osób. Wśród uczestników znaleźli się głównie pracownicy ośrodków pomocy społecznej, a także policjanci, nauczyciele, kuratorzy sądowi i inne osoby realizujące zadania na rzecz rodzin w kryzysie. Jak wynika z opinii zapisanych w ankietach ewaluacyjnych, warsztaty były dobrym i potrzebnym elementem wsparcia dla osób realizujących zadania w tym tak trudnym i wyczerpującym emocjonalnie obszarze.

2) Wsparcie wartościujące (wzmacnianie wartości rodziny, promocja dietności i „wartości dziecka”, ukazanie pozytywnych aspektów modelu rodziny z większą liczbą dzieci oraz promowanie i wzmacnianie ojcostwa) realizowane poprzez:

a) Konkurs literacki „Mój ojciec – dobrze być razem”

Konkurs przeznaczony dla dzieci i młodzieży w wieku 13-20 lat na pracę pisemną na temat pozytywnej roli ojca w relacji z dzieckiem. Konkurs jest dedykowany celowo dla tej grupy wiekowej, ze względu na to, iż to w tym okresie rozwojowym następuje osłabienie więzi z rodzicami i spadek ich autorytetu, a szczególnie autorytetu ojca. Również, wg wszelkich badań i statystyk, coraz więcej dzieci i młodzieży wychowuje się w rodzinach bez ojca, stąd

też istnieje potrzeba zwrócenia uwagi młodzieży na postawę ojca i budowanie relacji ojca z dzieckiem czy młodym człowiekiem. Konkurs ma nie tylko przyczynić się do poprawy relacji młodzieży z ich ojcami, ale też wytwarzać w młodych ludziach refleksję nad swoimi postawami rodzicielskimi w przyszłości.

Cel konkursu :

- zaprezentowanie pozytywnego wizerunku ojcostwa i ojca z perspektywy dziecka,
- propagowanie wspólnego spędzania czasu i uczestnictwa ojców w życiu dzieci,
- kreowanie wartości prorodzinnych.

W tym roku konkurs zorganizowany został po raz szósty. Na tegoroczną edycję wpłynęły prace autorstwa 51 uczniów, z 29 szkół naszego regionu, a nad ich powstaniem sprawowało opiekę 30 nauczycieli. W związku z pandemią COVID–19 podjęta została decyzja o rezygnacji z tradycyjnej formy posiedzenia Komisji Konkursowej i dokonaniu ostatecznego wyboru laureatów w formie obiegowej, przy pomocy narzędzi elektronicznych po matematycznym zliczeniu punktów przyznanych przez wszystkich członków Komisji.

Nagrody przyznane zostały w dwóch kategoriach: „szkoły podstawowe” oraz „szkoły ponadpodstawowe”. Ponadto Komisja Konkursowa zdecydowała o przyznaniu wyróżnień za prace nadesłane przez sześcioro uczniów. Zgodnie z regulaminem konkursu przyznane zostały również nagrody dla nauczycieli, pod opieką których powstawały nagrodzone prace.

- b) Promocja wartości rodziny i konieczność działań wspierających rodzinę poprzez tworzenie programów i systemów wsparcia zarówno w samorządach jak i innych instytucjach i środowiskach zawodowych i społecznych, poprzez dystrybucję materiałów promocyjnych

Przygotowanie materiałów promocyjnych w postaci PLANERÓW RODZINNYCH w formie kart do zawieszenia oraz TOREB EKOLOGICZNYCH z kolorowymi uszkami, zawierającymi logotypy i grafikę promującą wartości rodzinne, które użytkowane powszechnie mają budzić refleksje oraz zwiększać rangę rodziny wśród preferowanych wartości przez mieszkańców regionu. Materiały promocyjne zostały rozdysponowane wśród odbiorców działań realizowanych w ramach „Kujawsko-Pomorskiego Programu Wspierania Rodzin”.

c) Konferencja „Dialog międzypokoleniowy – rzeczywistość i perspektywy” – 28 września 2021 r.

Departament Spraw Społecznych wraz z Kolegium Jagiellońskim - Toruńską Szkołą Wyższą zorganizował przedmiotowe przedsięwzięcie.

Relacje międzypokoleniowe są podstawą funkcjonowania każdego społeczeństwa. Jedną z form tych relacji jest właśnie dialog między generacjami, który stanowi poważne wyzwanie naszej współczesnej rzeczywistości. Tworzy niejako pomost w komunikacji między osobami reprezentującymi różne pokolenia, przeciwdziałając tym samym marginalizacji czy wykluczeniu pewnych grup społecznych, zwłaszcza najstarszych roczników.

Konferencja miała na celu ukazanie miejsca i pozycji seniorów w odczuciach społeczeństwa, podkreślenie istotnego znaczenia relacji między generacjami, wspieranie integracji i solidarności międzypokoleniowej oraz pokoleniową wymianę wiedzy i doświadczeń. Dlatego do paneli tematycznych zostali zaproszeni przedstawiciele wszystkich pokoleń, którzy będą mieli możliwość zaprezentowania własnych stanowisk i wymiany poglądów.

Problematyka konferencji była skoncentrowana wokół następujących obszarów:

1. **Filozoficzne** spojrzenie na istotę dialogu międzypokoleniowego:

- Moralne zobowiązania społeczeństwa wobec człowieka starszego.
- Wartości w życiu człowieka młodego i starego.
- Wspólne płaszczyzny dialogu.

2. **Psychologiczny** aspekt dialogu międzypokoleniowego:

- Teoretyczne ujęcie problematyki młodości i starości.
- Poznać i zrozumieć. Różne pokolenia - podobne motywacje.
- Dialog jako podstawa skutecznej komunikacji i porozumienia międzypokoleniowego.

3. **Spoleczne** aspekty teorii i praktyki dialogu międzypokoleniowego:

- Postrzeganie seniorów społeczeństwie.
- Stereotypy panujące w relacjach młodzi – starzy.
- Pokolenie dziadków i pradziadków w rodzinie – kondycja więzi międzypokoleniowych, przekazy transgeneracyjne.
- Dzieci nauczycielami swoich rodziców.
- Rodzicielstwo a konflikt pokoleń.
- Różnice pokoleniowe w strukturze zatrudnienia w instytucji.
- Niepełnosprawność w obliczu dialogu międzypokoleniowego.

4. **Kulturowy** aspekt dialogu międzypokoleniowego:

- Sztuka pomostem łączącym pokolenia.
- Dziedzictwo kulturowe – co przekażemy młodszym pokoleniom?
- Język i styl młodego pokolenia w kontekście przemian kulturowych.

5. **Przykłady dobrych praktyk** w obszarze dialogu międzypokoleniowego:

- Różnice czy podobieństwa? Od czego warto zacząć budowanie porozumienia między pokoleniami?
- Nowe formy dzielenia się wiedzą i doświadczeniem między pokoleniami.
- Rola społeczności lokalnych w komunikacji między starszymi i młodymi pokoleniami.

d) „Święto Rodziny” – 22-23 października

Departament Spraw Społecznych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu we współpracy z fundacją „Rodzice Dzieciom Fundacja Dobrej Edukacji” zorganizował spotkanie dla rodzin pod nazwą „Święto Rodziny”.

Celem wydarzenia, które odbyło się w dniach 22-23 października w Toruniu w salach Młyna Wiedzy przy ul. Łokietka 5, było wzmocnienie rodzin w województwie kujawsko-pomorskim, promowanie pozytywnych przykładów i postaw rodzicielskich, upowszechnianie dobrych wzorców, rozwoju kompetencji ojcowskich i macierzyńskich, tworzenia przestrzeni dla aktywności rodziców z dziećmi oraz wzmocnienie więzi międzyludzkich. Te 2 dni były okazją zarówno do wysłuchania szeregu wystąpień specjalistów pracujących na co dzień z rodzinami, ale także do wspólnego spędzenia ze sobą czasu. Pośród poruszanych tematów znalazły się zagadnienia dotyczące sposobów rozwijania swojego ojcostwa, budowania konsekwencji w codziennym postępowaniu w relacjach rodzinnych, czy też problematyka związana z tzw. wypaleniem rodzicielskim. Spotkania miały charakter otwarty, dzięki czemu każdy miał szansę i możliwość odniesienia się do prezentowanych treści w twórczym dialogu. Oprócz zajęć grupowych uczestnicy mieli też możliwość skorzystania z indywidualnych konsultacji i porady doradcy wychowawczego – psychologa, terapeuty. Święto Rodziny, oprócz swego wymiaru edukacyjnego było jednak przede wszystkim świętem, w czasie którego każdy miał szansę spróbować swych sił w różnego rodzaju aktywnościach. Były więc zajęcia modelarskie, których uczestnicy pod okiem instruktora sklejali modele samolotów, zajęcia z plecenia makramy, czy prac konstruktorskich realizowanych za pomocą słomek konstrukcyjnych, był wreszcie turniej piłkarski w formie rozgrywek na stołach do piłkarzyków, w którym uczestnicy otrzymali medale i puchary. Podczas spotkania można też było wspólnie tańczyć i zapoznać się z wieloma grami planszowymi, dzięki którym najdłuższe nawet wieczory w rodzinnym gonie nie będą się dłużyć. W wydarzeniu wzięło udział 80 osób, które rodzinnie spędziły czas bawiąc się ze sobą, ale też ucząc i zdobywając wiedzę.

3) Wsparcie integrujące (wzmocnienie więzi rodziny ze środowiskiem lokalnym, budowanie społecznych koalicji złożonych z lokalnych samorządów, biznesu, organizacji pozarządowych na rzecz rozwoju i wsparcia rodziny, wzmocnienie działań na rzecz międzypokoleniowej integracji rodzin) realizowane poprzez:

- a) Działania
Wojewódzkiej Rady
ds. Polityki
Senioralnej przy
Marszałku
Województwa
Kujawsko-
Pomorskiego

W roku 2021 odbyły się 4 posiedzenia Wojewódzkiej Rady ds. Polityki Senioralnej przy Marszałku Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

W dniu 23 lutego, odbyło się V posiedzenie II kadencji Wojewódzkiej Rady ds. Polityki Senioralnej w trybie online z udziałem Pana Marszałka Sławomira Kopyścia. Poinformowano o aktualnych działaniach Samorządu Województwa na rzecz mieszkańców w dobie pandemii, w tym o projekcie pn. Inicjatywy w zakresie usług społecznych realizowanych przez NGO – projekt grantowy. Przedstawiono programy polityki zdrowotnej finansowane ze środków budżetu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, w tym program profilaktyki zakażeń pneumokokom wśród osób dorosłych w oparciu o szczepienia przeciwko pneumokokom w województwie kujawsko-pomorskim, program zapobiegania upadkom dla seniorów w województwie kujawsko-pomorskim oraz kujawsko-pomorski program badań przesiewowych w kierunku tętniaka aorty brzusznej. Poinformowano o aktualnej sytuacji epidemicznej w województwie i przedstawiono szczegóły dotyczące „łóżek covidowych” narodowego programu Szczepień przeciw COVID-19 oraz pakietu anty kryzysowego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Ponadto omówiono etapy realizacji projektu „Teleopieki”.

W dniu 25 maja, odbyło się VI posiedzenie II kadencji Wojewódzkiej Rady ds. Polityki Senioralnej. Podczas posiedzenia w trybie online zostały przedstawione instytucjonalne ramy regionalnej polityki społecznej na rzecz osób starszych w województwie kujawsko-pomorskim. Poinformowano o działaniach Samorządu Województwa na rzecz osób starszych, w tym w ramach konkursu nr 8 pod nazwą „Wspieranie aktywizacji i integracji społecznej seniorów” oraz nr 9 Wsparcie działań z zakresu opieki nad osobami przewlekle chorymi”. Przekazano informacje o etapie realizacji projektu Kujawsko-Pomorska Teleopieka.

W dniu 21 września w siedzibie Przedsiębiorstwa Uzdrowisko Ciechocinek odbyło się VII posiedzenie II kadencji Wojewódzkiej Rady ds. Polityki Senioralnej. Gośćmi posiedzenia byli Marcin Zajączkowski - Prezesa PUC S.A., dr Monika Kwiecińska-Zdrenka z Wydziału Filozofii i Nauk Społecznych UMK oraz przedstawiciele Rady Seniorów z Ciechocinka. Pan Marcin Zajączkowski zaprezentował uczestnikom posiedzenia ofertę lecznictwa uzdrowiskowego w Ciechocinku. Głównym tematem posiedzenia było wspomaganie aktywność seniorów na wsi, uwarunkowania samodzielności i aktywności osób starszych. Socjologiczne dane w tym zakresie zaprezentowała dr Monika Kwiecińska-Zdrenka. Po części merytorycznej uczestnicy posiedzenia zwiedzili Warzelnię Soli w Ciechocinku.

W dniu 26 października w Centrum Kulturalno-Kongresowym Jordanki w Toruniu odbyło się wspólne posiedzenie Wojewódzkiej Rady ds. Polityki Senioralnej, Rady Konsultacyjnej ds. Ochrony Konsumentów oraz Wojewódzkiej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych. Podczas posiedzenia został omówiony temat rękojmi i gwarancji jako ochrony praw konsumentów oraz sprzedaż w systemie akwizycyjnym: stop technikom manipulacji na pokazach oraz umowy zawierane na odległość (w tym: niższy abonament, tańszy prąd). Poinformowano uczestników posiedzenia o bieżących działaniach samorządu województwa oraz kolejnym etapie realizacji projektu Kujawsko-Pomorska Teleopieka.

b) O rodzinie na Konwencie Wójtów w Cekcyinie

W dniu 16 września 2021 r. w Cekcyinie odbył się XXXIV Konwent Wójtów. Rozważano na temat sytuacji rodzin w naszym regionie i zaprezentowano działania, które na ich rzecz realizuje samorząd województwa kujawsko-pomorskiego. Dyrektor Departamentu Spraw Społecznych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu – Pani Krystyna Żejmo-Wysocka, przedstawiła inicjatywy samorządu zmierzające do budowania środowiska przyjaznego rodzinom, dobre praktyki współpracy różnych podmiotów w obszarze polityki prorodzinnej, w tym również projekty pomagające przeciwdziałać przemocy w rodzinie.

c) Realizacja audycji telewizyjnych pn.: „Mocne Wsparcie”³

Realizacja i emisja w TVP Bydgoszcz, dwóch czterdziestominutowych audycji telewizyjnych pn. "Mocne Wsparcie" poruszających problemy społeczne takie jak: niepełnosprawność, przeciwdziałanie przemocy czy wsparcie rodzin w zależności od nasilenia problemów opiekuńczo-wychowawczych. Celem programu, poza ukazaniem możliwości wsparcia i rozwiązania danego problemu, wyjścia z trudnej sytuacji oraz uwrażliwianie odbiorców na problemy innych jest uczenie reakcji na m.in. przemoc, na zaniedbania wobec osób zależnych i jednocześnie zachęcanie świadków trudnych sytuacji do ich ujawniania.

Zrealizowano następujące odcinki:

- **18.05. – Rodzina jako fundament rozwoju i wychowania dziecka. Rola środowiska rodzinnego/rodziny w wychowaniu dziecka.**

Zaproszeni goście próbowali odpowiedzieć na pytania:

- dlaczego zabieganie o dobro rodziny, staje się na każdym szczeblu – także samorządowym – wyrazem szczególnej troski, która wymaga podjęcia konkretnych i całościowych zadań?; czy we współczesnym świecie możemy mówić o „tradycyjnym modelu rodziny?”; czy rodzina to miejsce spotkań z innymi ludźmi, które chroni człowieka przed samotnością? Pierwsze miejsce gdzie się socjalizujemy?; jaka jest rola rodziny w wychowaniu dziecka?; Co dostajemy od rodziny?; co to znaczy wychowywać dziecko?; jakie relacje są najważniejsze między rodzicami a dziećmi?; jak rodzina rozwija inteligencję emocjonalną dziecka?; w jaki багаż wsparcia wyposaża dziecko w chwilach trudnych i niebezpiecznych?; czego uczy Nas rodzina wielopokoleniowa?; co Nam daje posiadanie rodzeństwa?; Jak my- jako rodzice- możemy rozwijać kompetencje rodzicielskie?; co mogą zrobić rodzice, którzy znajdują się w sytuacji rozstania a wspólnie wychowują dzieci?; jak uratować stosunki rodzinne?

³ Wszystkie odcinki dostępne pod adresem: [Mocne wsparcie \(tvp.pl\)](http://Mocne wsparcie (tvp.pl))

Podczas emisji odcinka pokazano 2 materiały filmowe: Fundacja „NIE-zwykła dla Rodziny” i realizacja projektu współfinansowanego przez Departament Spraw Społecznych „Szczepionka na rodzinne problemy” oraz Fundacja „Całym Sercem” realizacja projektu „Dziecko kontra rodzic, strategie możliwych połączeń – o dialogu wspierającym i rozwoju inteligencji emocjonalnej”.

Premierowy odcinek obejrzało 58 856 tys. widzów, powtórka odcinka cieszyła się również sporym zainteresowaniem, obejrzało ją 12 297 tys. osób ⁴.

- **28.09. – Przemoc i dyskryminacja osób zależnych**

Zaproszeni goście próbowali odpowiedzieć na pytania:

- czy faktycznie znęcanie się nad osobami w starszym wieku oraz niepełnosprawnymi najczęściej zdarza się w rodzinach, bo tam przeważnie egzystują takie osoby?; czy także doświadczają jej w domach pomocy, innych specjalistycznych ośrodkach?; rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty w naszym województwie w roku 2019 było 6126, czyli o 487 więcej niż rok wcześniej. Czy to oznacza, że w naszym regionie nasiliło się zjawisko przemocy?; wzrasta przede wszystkim zjawisko przemocy wobec osób zależnych: dzieci, niepełnosprawnych, seniorów. Dlaczego?; czym jest przemoc ? kiedy o niej mówimy? jakie są formy i sposoby przejawiania przemocy?; większość mieszkańców naszego województwa wie, gdzie szukać pomocy w sytuacji występowania przemocy w rodzinie (73%). Czy ta wiedza jest wykorzystywana w praktyce? czy środowisko, dalsza rodzina, sąsiedzi wspierają ofiary przemocy domowej? Czy raczej obowiązuje zasada „niewtrącania się” w sprawy rodzinne?; czy osoby, które doświadczają przemocy czują gotowość do jej szukania? z czego wynika bierność pokrzywdzonych? (wstyd? brak zaufania do instytucji świadczących pomoc, lęk o przyszłość własną i dzieci?); jakie cechy posiada ofiara potencjalnej przemocy?; jakie czynniki wpływają na występowanie przemocy wobec osób starszych?; czy jest też tak, że osoba w starszym wieku, z pogarszającą się sprawnością fizyczną, nieodwracalnymi zmianami w organizmie nie pasuje do nowego schematu świata?; co jeszcze kształtuje u osoby starszej cechy potencjalnej ofiary przemocy i dyskryminacji? (np. wyłączenie z aktywnego stylu życia, rutynizacja codziennej aktywności; postrzegane w kategoriach nieprzydatności, a wręcz obciążenia; dotychczas przyjmowane przez osoby starsze role stają się coraz mniej znaczące); w jakich formach objawiają się nadużycia wobec osób starszych najczęściej?

Premierowy odcinek obejrzało 55 607 tys. widzów, powtórka odcinka cieszyła się również sporym zainteresowaniem, obejrzało ją 39 836 tys. osób ⁵.

⁴ Badanie zasięgów widowni pasm, w których nastąpiła emisja odcinka audycji pt.: „MOCNE WSPARCIE”, zostało przeprowadzone na podstawie danych dostarczonych przez Nielsen Audience Measurement (AGB Nielsen Media Research Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie) dla kanału TVP3 Regionalna, gdzie grupę odbiorców stanowili widzowie TVP Bydgoszcz

⁵ Badanie zasięgów widowni pasm, w których nastąpiła emisja odcinka audycji pt.: „MOCNE WSPARCIE”, zostało przeprowadzone na podstawie danych dostarczonych przez Nielsen Audience Measurement (AGB Nielsen Media Research Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie) dla kanału TVP3 Regionalna, gdzie grupę odbiorców stanowili widzowie TVP Bydgoszcz

4) **Wsparcie emocjonalne i duchowe** (pomoc rodzinie w przezwyciężaniu trudnych sytuacji, we wzmacnianiu kompetencji i potencjału członków rodziny) – formy realizacji:

a) przeprowadzenie kampanii o rodzinie –

W rodzinie siła! Dowiedz się, jak budować wartościowe więzi z najbliższymi

Z myślą o wzmacnianiu więzi i wsparciu dla rodzin w naszym regionie, Departament Spraw Społecznych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego realizuje program „Rodzina jest najważniejsza”. Dzięki niemu m.in. możemy poznawać pozytywne przykłady i postawy rodzicielskie, a także odkrywać efektywne sposoby wspólnego spędzania czasu.

Miło spędzone chwile z rodziną długo zostają w pamięci. Wiele dorosłych osób nadal potrafi przywołać te momenty, w których razem z bliskimi śmiali się do łez, bawili do upadłego, spacerowali czy rozmawiali z przejęciem. Silna, wspierająca się rodzina to najlepszy багаż, z jakim możemy wejść w dorosłość. Na bazie swoich doświadczeń i wspomnień budujemy kolejne relacje. Dlatego tak ważne jest, by już od najmłodszych lat naszych dzieci, dbać o rodzinne relacje i spędzać jak najwięcej czasu razem. Podpowiadamy, jak to zrobić.

Zabawy, które uczą bliskości

sferach. Wśród tego typu zabaw | cje, do której najmłodszy będą się

budować naszą tożsamość. Wiele osób dopiero w dorosłym życiu ma okazję odkrywać, jak ciekawe były losy ich przodków. Jednak na tę podróż w przeszłość nie trzeba tak długo czekać. Chwile spędzone na słuchaniu opowieści najstarszych członków rodziny to często niezapomniane, magiczne momenty. Nie pozwólmy, by nasze dzieci straciły możliwość odkrywania w ten sposób swoich korzeni. Jak to ułatwić?

- **Oglądanie rodzinnych zdjęć** - współcześni rodzice i dziadkowie z pewnością posiadają jeszcze albumy fotograficzne z wywołanymi zdjęciami. Podczas wspólnego oglądania możemy nie tylko

Samorząd województwa kujawsko-pomorskiego jako pierwszy w Europie Środkowo-Wschodniej przystąpił do Deklaracji Weneckiej. Jej sygnatariuszami jest 200 samorządów miejskich i regionalnych na całym świecie, respektujących zasadę zrównoważonego rozwoju w dziedzinie szeroko rozumianej polityki społecznej i prorodzinnej.

Brak przestrzeni promocji i wsparcia rodzin, które funkcjonują prawidłowo. Analiza wskazuje, że większość programów, spotów itd. dotyczących wspierania rodziny jest oparta na diagnozie deficytów rodzin. Brakuje wskazania czynników, które są zasobami rodzin. Wychodząc z założenia że bardziej skuteczne są działania związane z rozwojem zasobów niż wyrównywaniem braków, Departament Spraw Społecznych zaproponował kampanię: w ramach I etapu działań stworzono i opublikowano na serwisach Gazety Pomorskiej, Expressu Bydgoskiego oraz Nowości-Dziennika Toruńskiego internetowy quiz. Składająca się z kilkunastu pytań zabawa z odpowiedziami do wyboru dotyczyła kulturowych gier rodzinnych z lat młodości rodziców współcześnie wychowujących dzieci. Przypomniano w ten sposób najbardziej popularne sposoby wspólnego spędzania czasu, przy których nie potrzeba było drogich zabawek lub nowoczesnych technologii. Odwołano się do wspomnień i codzienności, w której to właśnie rodzina była najważniejsza. Po rozwiązaniu quizu uczestnicy byli przekierowywani do II etapu kampanii. Był nim artykuł opisujący najciekawsze gry i sposoby spędzania czasu z rodziną. Artykuł dodatkowo ukazał się w serwisach trzech wyżej wspomnianych gazet, a także w poniedziałkowym wydaniu prasowym i stronie internetowej Urzędu Marszałkowskiego.

CEL KAMPANII:

- promowanie wartości rodziny i więzi międzypokoleniowych;
- pogłębianie świadomości dzieci i młodzieży na temat wartości i roli rodziny w życiu człowieka;
- budowanie bliskości, wzmacnianie więzi rodziny;

- budowanie pozytywnego klimatu wokół rodziny.

Odbiorcami kampanii byli mieszkańcy województwa kujawsko-pomorskiego, zarówno dorośli jak i młodzież. Kampania była realizowana w dniach od 16 do 28 listopada. Zasięg: liczba osób, która zobaczyła reklamę przynajmniej raz: 16 600; wyświetlenia: łączna liczba wyświetleń reklamy na ekranie: 46 895; wyświetlenie strony docelowej: 477.

b) wykonanie szaty graficznej kompletu ilustracji promujących wartości rodzinne w formie piktogramów

12 ilustracji przypisanych każdemu miesiącu w roku, przedstawiających rodzinę przy wielu, wspólnych czynnościach wraz z opisem, zostały wykorzystane w postach na Facebooku oraz stronie Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu www.kujawsko-pomorskie.pl w zakładce sprawy społeczne, w celu wspierania kompetencji rodzicielskich, wzmacniania relacji i więzi rodzinnych, w tym wielopokoleniowych czy pokazania wartości wspólnie spędzonego czasu.

Tematyka ilustracji:

- Styczeń – więź/solidarność międzypokoleniowa
- Luty – czas radości/wspólny czas w zabawie
- Marzec – wspólne wykonywanie/ podział codziennych obowiązków
- Kwiecień – rodzinny posiłek przy wspólnym stole
- Maj – Międzynarodowy Dzień Rodziny – „w rodzinie siła!”
- Czerwiec – Dzień Ojca „Być ojcem – rola życia”
- Lipiec – aktywność łącząca członków rodziny na świeżym powietrzu
- Sierpień – kibicowanie sobie nawzajem: dopingowanie, wspieranie
- Wrzesień – wspieranie w nauce/edukacji
- Październik – rodzina+zwierzęta, miłość i opieka nad zwierzętami
- Listopad – pielęgnowanie pamięci zmarłych członków rodziny, „budowanie wspomnień”
- Grudzień – kultywowanie tradycji, podtrzymywanie wspólnych zwyczajów/rytuałów.

5) Wsparcie technologiczne (przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu):

W roku 2021 kontynuowano udzielanie wsparcia 3885 beneficjentom ostatecznym projektu „Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu osób najuboższych oraz niepełnosprawnych I i II edycja.” Wsparcie, realizowane ze środków własnych Samorządu Województwa, polegało na zapewnieniu usługi dostępu do sieci Internet wraz z serwisem łącz internetowych i urządzeń dostępowych do sieci Internet, usługi helpdesku oraz serwisu sprzętu komputerowego i doposażenia, a także ubezpieczenie sprzętu.

Okres trwałości projektów zakończył się odpowiednio:

- I edycja - 19 maj 2021 rok,

- II edycji - 12 wrzesień 2021 rok.

W 2021 r. wydatki Samorządu Województwa poniesione na realizację zadania wyniosły 1 531 375,08 zł.

Ad 3. W ramach 3 działania: „Wspieranie rodzin w pełnieniu opieki nad osobami niesamodzielnymi realizowane przez inne podmioty w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie” realizowane było wsparcie poprzez zlecenie realizacji zadań publicznych organizacjom pozarządowym działającym w środowiskach lokalnych w ramach otwartych konkursów ofert oraz w trybie pozakonkursowym, to:

- „*Wspieranie zajęć rozwojowych dla dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym*” – konkurs ofert nr 6 wraz z trybem uproszczonym (planowana kwota 280 000,00 zł – wydano 275 673,03zł);

Ostatecznie w ramach konkursu wraz z trybem uproszczonym 38 podmiotów otrzymało dofinansowanie; zrealizowano 38 projektów m.in.: „*odkrywamy świat*” – Fundacja Pomocy Samotnym Matkom; „*Wszyscy jesteśmy przyjaciółmi Ziemi – dbajmy o planetę*” - Polski Komitet Pomocy Społecznej; „*Koraliki i druciki*” – Towarzystwo Miłośników Ziemi Cekcyńskiej; „*Sportowe wakacje we wsi Pruskie*” - Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Wsi Pruskie; „*Kraina Marzeń*” - Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo Prowincja Chełmińsko Poznańska czy „*Zajęcia poszerzające wiedzę i zainteresowania dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem*” – Fundacja Wspierania Rozwoju AIM. Wszystkie projekty służyły poszerzeniu wiedzy i zainteresowań dzieci i młodzieży w wieku 6-19 lat. Zrealizowano m.in.: cykl zajęć edukacyjno- rozwojowych z zakresu edukacji żywieniowej, zajęcia krawiecko – hafciarskie, rekreacyjno-sportowe, techniczno-plastyczne, warsztaty, zajęcia muzyczne, teatralne, zajęcia manualno-plastyczno-koncentracyjne, fotograficzne , wyjścia na basen, siłownię, kręgielnię, do kina czy teatru, zajęcia integracyjne i inne formy zajęć pozalekcyjnych, warsztaty z Treningu Umiejętności Społecznych, wyjazdy edukacyjno-integracyjne.

- „*Wspieranie prac wychowawczych z dziećmi i młodzieżą realizowanych przez organizacje młodzieżowe*” – konkurs ofert nr 7 (planowana kwota 230 000,00 zł – wydano 229 300,00 zł);

Uchwałą 7/263/21 Zarządu Województwa Kujawsko – Pomorskiego z dnia 25 lutego 2021 roku w sprawie rozstrzygnięcia otwartego konkursu ofert 7/2021 pn. „Wspieranie

prac wychowawczych z dziećmi i młodzieżą realizowanych przez organizacje młodzieżowe”, dofinansowanie otrzymało 13 podmiotów na realizację 13 zadań. W związku z rezygnacją z realizacji zadania przez 1 podmiot podjęta została uchwała Nr 47/1937/21 z dnia 1 grudnia 2021 r. zmieniająca do Uchwały Nr 7/263/21 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 25 lutego 2021 r. w sprawie rozstrzygnięcia otwartego konkursu nr 7/2021, co spowodowało zmniejszenie sumy środków przyznanych na dofinansowanie do kwoty 229.300,00 zł., a tym samym zmniejszyła się liczba podmiotów i zadań wykonanych do 12. Zrealizowano m.in. projekty jak: „*Drużyna pierścienia*” – Chorągiew Kujawsko-Pomorska ZHP/ Hufiec Bydgoszcz Miasto; *HARCOWANIE TO WYZWANIE – metoda harcerska sposobem na organizację czasu wolnego* – Chorągiew Kujawsko-Pomorska ZHP; „*Zwierciadło II*” – Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne „Burchat”; „*Obóz sportowo-rekreacyjny Wakacje z piłką nożną*” – Uczniowski Klub Sportowy „Jedynka AK” Aleksandrów Kujawski czy „*Aktywna Cyprianka*” – Uczniowski Klub Sportowy „Cyprianka”. Głównym celem zrealizowanych projektów było krzewienie postawy patriotyzmu wśród dzieci i młodzieży oraz wzrost ich poziomu uspołecznienia i integracji ze społeczeństwem. Zrealizowano zajęcia i zawody sportowe, rajdy, biwaki, obozy, wyjazdy integracyjne, zjazdy, szkolenia.

- „*Wspieranie aktywizacji i integracji społecznej seniorów*” – konkurs ofert nr 8 (planowana kwota 100 000,00 zł – wydano 99 979,55 zł);

Po ocenie wniosków wybrano 29 ofert, które otrzymały wsparcie Uchwałą Nr 7/264/20 z dnia 25 lutego 2021 r. W ramach trybu uproszczonego przyznano dofinansowanie 1 ofercie. W sumie zostały zrealizowane 30 projektów m.in.: „*Aktywizacja ruchowa i społeczna seniorów poprzez plenerowe zajęcia sportowo-rekreacyjne*” – Fundacja Leśna Droga, „*Seniorzy z Brzuzego dla świata pszczelego*” – Stowarzyszenie Dobrzyńniacy”; „*Sprawni i kreatywni - zajęcia sportowe i integracyjne dla seniorów ze wsi Pruskie*” – Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Wsi Pruskie; „*Integracja międzypokoleniowa*” – Stowarzyszenie Dzieci Młodzieży i Osób Niepełnosprawnych „Światelko Nadziei” czy „*Aktywny Senior w Ciechocinku*” – Stowarzyszenie „Nasza Ostoja”. Zrealizowane projekty wpłynęły na lepszą integrację osób starszych z młodszym pokoleniem oraz wsparły aktywność społeczną starszych. Odbyły się zajęcia z instruktorem nordic walking, warsztaty z dietetykiem, warsztaty rękodzielnicze, rysunkowo-malarskie, rytmiczno-taneczne, teatralne, zajęcia fotograficzno-filmowe, basen, siłownia, kręgielnia, kino, warsztaty wizażu itp.

- „*Wsparcie działań z zakresu opieki nad osobami przewlekle chorymi*” – konkurs ofert nr 9 (planowana kwota 250 000,00 zł – wydano 249 980,50 zł).

W ramach konkursu dofinansowanie otrzymało 19 podmiotów na realizację 19 projektów np.: „*Okryjmy ich płaszczem troski 2021r.*” – Caritas Diecezji Bydgoskiej; „*Opieka i pielęgnacja osób przewlekle chorych*” – Koło Grudziądzkie Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta; „*Długoterminowa opieka osób przewlekle i obłożnie chorych*” – Toruńskie Centrum Caritas im. Błogosławionej Marii Karłowskiej; „*Energetyczna przytulanka*” – Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Przytulanka; „*COD-Centrum Opieki Domowej przy Stowarzyszeniu Hospicjum Światło*” 2021– Stowarzyszenie Hospicjum Światło. Wszystkie zrealizowane projekty służyły wsparciem osobom przewlekle chorym jak i ich opiekunom i rodzinom. W ramach zadania

prowadzona była wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego, zakupiono specjalistyczne łóżko z materacem przeciwodleżynowy oraz szafkę przyłóżkową, sprzęt medyczny, przeprowadzono zajęcia indywidualne z psychoterapeutą, zakupiono środki higieniczne i opatrunkowe, przeprowadzono warsztaty psychologiczne, taneczne, pedagogiczne, warsztaty pomagające uzyskać wiedzę o prawidłowej opiece nad osobami długotrwale, obłożnie chorymi. Odbyły się również indywidualne spotkania z rehabilitantami.

- „*Wspieranie rodzin w wypełnianiu funkcji rodzicielskich*” – konkurs ofert nr 17 wraz z trybem uproszczonym (planowana kwota 150 000,00 zł – wydano 148 894,47 zł).

W ramach konkursu (wraz z trybem uproszczonym) dofinansowanie zostało przyznane: 9 podmiotom w trybie konkursowym oraz 5 podmiotom w trybie uproszczonym. Wszystkie projekty (14 projektów) służyły wzmocnieniu potencjału rodziny, rozwojowi umiejętności wychowawczych i rodzicielskich przez organizację spotkań, warsztatów czy kursów dla rodziców lub zajęć wspólnych rodziców i ich dzieci np.: *"Siła w rodzinie!"* - RODZICE DZIECIOM Fundacja Dobrej Edukacji; *„Współrodzicielstwo 2.0”* - Fundacja Pracownia Dialogu; *„Miłość i szacunek w rodzinie”* – Specjalistyczna Pomoc Rodzinom „Nadzieja”; *„Akcja relacja!”* - Stowarzyszenie Gildia Superbohaterów; *„Blżej siebie”* Fundacja Parasol; *„Poznajemy uczucia - poznawczo behawioralna terapia lęku”* Fundacja *"Całym Sercem"*.

Zbiorcze zestawienie liczbowe wg wartości i wskaźników właściwych dla CELU 1 Programu prezentuje poniższa tabela:

Tabela 1. Poprawa funkcjonowania rodziny w środowisku lokalnym poprzez tworzenie społecznej sieci jej wsparcia

Lp.	Wskaźnik	Wartość bazowa dla 2013 roku	Wartość osiągnięta		Wartość docelowa do 2020 roku (cały okres realizacji Programu)
			łącznie w latach: 2014 – 2019	w 2020 roku	
1.	Liczba przeprowadzonych szkoleń i warsztatów dla osób pracujących z rodzinami i dziećmi	6	94	6	21
2.	Liczba uczestników szkoleń i warsztatów dla osób pracujących z rodzinami i dziećmi	340	2209	223	1500

3.	Liczba przeprowadzonych akcji społecznych na rzecz promowania wartości rodziny i dziecka	3	17	3	24
4.	Liczba Regionalnego Centrum dla Rodzin	0	0	1	1
5.	Liczba Lokalnych Centrów dla Rodzin	0	0	23	23 jednostek lokalnych
6.	Liczba raportów z badań i analiz przeprowadzonych przez Regionalne Centrum dla Rodzin	0	0	Brak danych	6
7.	Liczba beneficjentów ostatecznych działań konkursowych	Wartość wskaźnika była niemożliwa do określenia na etapie projektowania Programu	43 886	6521	Wartość wskaźnika nie została określona

Zgodnie z przyjętym Planem działań na 2021 rok, przeprowadzono 20 szkoleń/warsztatów, w których uczestniczyło 351 osób. Przeprowadzono 3 akcje społeczne⁶ a liczba beneficjentów ostatecznych działań konkursowych wyniosła 7 435⁷.

CEL 2: Zwiększenie dostępności usług dla rodzin ze szczególnymi potrzebami

Działania zaplanowane dla realizacji tego celu to:

1. Opracowanie i wdrożenie Kujawsko-Pomorskiej Karty Dużej Rodziny,
2. Projekt „Aktywna Mama, aktywny Tata”

Ad. 1. Opracowanie i wdrożenie Kujawsko-Pomorskiej Karty Dużej Rodziny

W związku z upowszechnieniem się ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny, jest ona wykorzystywana jako dokument potwierdzający uprawnienia do korzystania z wprowadzonych także przez samorząd województwa kujawsko-pomorskiego uprawnień dla

⁶ Akcje społeczne rozumiane są jako zestaw różnych działań (zdarzeń) zaplanowanych w konkretnym czasie, skierowanych do określonej grupy docelowej, której celem jest doprowadzenie do wzrostu wiedzy, zmiany myślenia, zachowania wobec określonego problemu społecznego. W 2021 roku w ramach akcji społecznych zrealizowano: cykl audycji telewizyjnych „Mocne Wsparcie” oraz kontynuowano realizację kampanii o rodzinie – Dlaczego rodzina jest ważna? i konkurs literacki „Mój ojciec – jak dobrze być razem”.

⁷ Ilość beneficjentów ostatecznych z podziałem na poszczególne konkursy w 2021 r. (osoby tj.: dzieci, młodzież, dorośli i osoby starsze): konkurs nr 6 – ok. 1080; konkurs nr 7 – ok. 3 500; konkurs nr 8 – ok. 1240; konkurs nr 9 – ok. 500 oraz konkurs nr 17 – 1 115.

rodzin wielodzietnych.⁸ To rozwiązanie pozwala na korzystanie z uprawnień w ramach ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny i Kujawsko-Pomorskiego komponentu Karty Dużej Rodziny na podstawie jednej karty.⁹

Ad. 2. Projekt „Aktywna Mama, aktywny Tata”

Projekt „Aktywna Mama, aktywny Tata” współfinansowany jest ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014–2022, Oś priorytetowa 8 Aktywni na rynku pracy, Działanie 8.4 Godzenie życia zawodowego i rodzinnego, Poddziałanie 8.4.1 Wsparcie zatrudnienia osób pełniących funkcje opiekuńcze.

Okres realizacji projektu: 01.04.2019 r. – 31.08.2022 r.

Całkowita wartość projektu: 12 922 277,50 zł

Kwota dofinansowania: 12 276 163,62 zł

Cel projektu: zwiększenie aktywności zawodowej 1000 osób z terenu województwa kujawsko-pomorskiego pełniących funkcje opiekuńcze nad dziećmi do lat 3 i ich wspieranie w powrocie na rynek pracy poprzez sfinansowanie opieki nad dziećmi do lat 3 przez okres maksymalnie do 15 miesięcy oraz zaangażowanie 300 Uczestników Projektu bezrobotnych i biernych zawodowo w działania aktywizacyjne i szkoleniowe w okresie do 31.08.2022 r.

Uczestnicy projektu: osoby pracujące sprawujące opiekę nad dziećmi do lat 3 oraz osoby bezrobotne lub biernie zawodowo pozostające poza rynkiem pracy ze względu na obowiązek opieki nad dziećmi do lat 3, w tym osoby, które przerwały karierę zawodową ze względu na urodzenie dziecka lub przebywają na urlopie wychowawczym w rozumieniu ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy.

W roku 2021 Uczestnicy Projektu korzystali z następujących form wsparcia: finansowanie opieki nad dziećmi do lat 3 w formie voucherów obejmujących pokrycie kosztów opieki nad dzieckiem:

- w żłobku;
- w klubie dziecięcym;
- wynagrodzenia opiekuna dziennego;
- pokrycia kosztów wynagrodzenia i kosztów składek na ubezpieczenie społeczne niani.

⁸ Uchwała Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego Nr 44/1459/14 z dnia 22 października 2014 r. w sprawie zwiększenia dostępności usług dla rodzin z województwa kujawsko-pomorskiego objętych rządowym programem dla rodzin wielodzietnych. Uchwała określa zasady i ramy działania Kujawsko-Pomorskiego komponentu Karty Dużej Rodziny.

⁹ Dostrzegając zbieżność obu propozycji Zarząd Województwa podjął decyzję o otwarciu oferty zniżek, oferowanych przez kujawsko-pomorskie samorządowe jednostki organizacyjne i podmioty prawne, dla których Samorząd Województwa jest organem właścicielskim, dla rodzin z obszaru całego kraju w ramach ogólnopolskiej KDR. W dniu 2 lipca 2015 r. na zaproszenie Pana Piotra Całbeckiego, Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego Pan Władysław Kosiniak-Kamysz, Minister Pracy i Polityki Społecznej, razem z Panem Marszałkiem uroczystie podpisali umowę o włączeniu oferty podmiotów samorządowych województwa kujawsko-pomorskiego do ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny.

Ponadto dla osób biernych zawodowo przewidziano wsparcie aktywizacyjne i szkoleniowe wspierające powrót na rynek pracy w formie:

- indywidualnego doradztwa zawodowego;
- poradnictwa zawodowego;
- poradnictwa psychologicznego;
- pośrednictwa pracy;
- szkoleń zawodowych;
- staży.

W 2021 roku udział w projekcie rozpoczęło 74 uczestników nowych uczestników (67 kobiet, 7 mężczyzn) otrzymując refundację kosztów opieki nad dzieckiem do lat 3. 23 osoby pracujące, 51 osób bezrobotnych. 36 uczestników bezrobotnych skorzystało z poradnictwa, pośrednictwa zawodowego oferowanych przez urzędy pracy 8 osób w grupie bezrobotnych odbyło szkolenie zawodowe, 13 osób w ramach projektu odbyło staż zawodowy.

CEL 3: Wzmocnienie rodzicielstwa i poprawa funkcjonowania pieczy zastępczej

Dla realizacji zdefiniowanego powyżej celu zaplanowano trzy działania:

1. Wspieranie rodzin zastępczych (prowadzenie procedur adopcyjnych, poradnictwo, szkolenia) i optymalizacja procedur adopcyjnych,
2. Prowadzenie działań informacyjnych i promocyjnych w zakresie pieczy zastępczej,
3. Rozwój infrastruktury instytucjonalnych form pieczy zastępczej realizowanych poprzez utworzenie Interwencyjnego Ośrodka Preadopcyjnego oraz Regionalnej Placówki Opiekuńczo-Terapeutycznej.

Ad. 1. Organizowanie i prowadzenie ośrodków adopcyjnych¹⁰ należy do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez samorząd województwa.¹¹

W województwie kujawsko-pomorskim realizacja przedmiotowych działań odbywa się w ramach funkcjonowania: jednostki organizacyjnej samorządu województwa tj. Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Adopcyjnego w Toruniu¹². Dodatkowo Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego Uchwałą Nr 46/2103/19 z dnia 28 listopada 2019 r. ogłosił otwarty konkurs ofert 1/2020 na wykonywanie zadań publicznych związanych z realizacją zadań zleconych Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego w latach 2020-2024 w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej przez podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego w obszarze wspierania działań z zakresu opieki adopcyjno-wychowawczej pn. „Prowadzenie niepublicznych ośrodków adopcyjnych w województwie

¹⁰ Art. 184 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U.2021 poz. 159)

¹¹ (zgodnie z art. 14 ust.1 pkt 4a ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie województwa, samorząd województwa wykonuje zadania o charakterze wojewódzkim określone ustawami w szczególności w zakresie m.in. wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. W celu wykonywania zadań, województwo na mocy art. 8 ust. 1 ww. ustawy, tworzy wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne oraz może zawierać umowy z innymi podmiotami (Dz.U. 2020 poz. 1668.)

¹² Powołany na podstawie Uchwały Nr XVI/ 303/11 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 19 grudnia 2011 roku, w sprawie utworzenia i nadania statutu Kujawsko – Pomorskiemu Ośrodkowi Adopcyjnemu w Toruniu

kujawsko-pomorskim na lata 2020-2024” (od 2012 do 2019 roku samorząd województwa kujawsko-pomorskiego współfinansował działalność 2 niepublicznych ośrodków adopcyjnych w regionie). Celem ogłoszenia przedmiotowego konkursu ofert było wyłonienie ofert i zlecenie prowadzenia niepublicznych ośrodków adopcyjnych w województwie kujawsko-pomorskim na lata 2020-2024 podmiotom prowadzącym działalność pożytku publicznego. Spośród wszystkich ofert poddanych ocenie merytorycznej do dofinansowania wybrano 2 oferty. W ten sposób w województwie kujawsko-pomorskim funkcjonują 2 ośrodki prowadzone przez organizacje pozarządowe tj. Diecezjalny Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy w Toruniu oraz Ośrodek Adopcyjny Caritas Diecezji Bydgoskiej im. Św. Jana Pawła II w Bydgoszczy. Kwota dofinansowania przeznaczona na realizację nowo wybranych zadań w ramach otwartego konkursu nr 1/2020 wynosi 430,000.00 zł. na dany rok.

Wysokość dotacji jest w każdym roku realizacji zadania ustalana odrębnie w zależności od poziomu zaangażowania środków budżetu państwa w ramach dotacji celowej.

Realizacja procedur związanych z przebiegiem procesu adopcyjnego należy do wyłącznej kompetencji ośrodków adopcyjnych. Ich zadania, określone w ustawie o wspieraniu rodziny, obejmują, w szczególności, kwalifikację dzieci zgłoszonych do przysposobienia, poszukiwanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny adopcyjnej właściwej ze względu na potrzeby dziecka i ich przygotowanie, a także współpracę z podmiotami właściwymi w zakresie wspierania rodziny w celu m.in. pozyskiwania informacji o dzieciach kwalifikujących się do przysposobienia.¹³

a) Kujawsko-Pomorski Ośrodek Adopcyjny w Toruniu ¹⁴.

Ośrodek realizuje zadania z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych ustawami samorządowi województwa finansowanych z dotacji celowych budżetu państwa poprzez utworzone w tym celu zadanie pod nazwą „ Kujawsko-Pomorski Ośrodek Adopcyjny w Toruniu – utrzymanie jednostki”. Podstawą wprowadzenia do budżetu środków na to zadanie były decyzje Wojewody Kujawsko-Pomorskiego:

Nr WFB.I.3120.1.1.2021 z dnia 11 lutego 2021 r. na kwotę 1.533.000 zł,

Nr WFB.I.3120.3.46.2021 z dnia 20 lipca 2021 r. na kwotę 220.000 zł,

Nr WFB.I.3120.2.58.2021 z dnia 13 września 2021 r. na kwotę 1.163.404 zł.

Plan finansowy jednostki na dzień 31.12.2021 r. wynosił 2.916.404 zł, natomiast wykonane wydatki to 2.915.925,94 zł (tj. 99,98% wykonania planu finansowego). Zgodnie z projektem budżetu środki te zostały przeznaczone na wydatki związane z utrzymaniem i funkcjonowaniem jednostki oraz działania promocyjne zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Na wydatki złożyły się:

- wynagrodzenia osobowe i bezosobowe wraz z pochodnymi oraz odpisy na ZFŚS pracowników czterech Oddziałów Ośrodka zatrudnionych na 33,83 etatu – 2.498.767,31 zł,
- na pozostałe wydatki – 417.158,63 zł w tym:

¹³ Art. 156 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

¹⁴ Więcej informacji na stronie: <http://www.k-poa.torun.pl/>

- opłaty za media: energię ciepłą, elektryczną, wodę, ścieki, usługi telekomunikacyjne, wywóz odpadów, podatek od nieruchomości, ubezpieczenie majątkowe, czynsz najmu pomieszczeń,
- usługi doradcze z zakresu ochrony danych osobowych, usługi informatyczne, usługi naprawy i konserwacji urządzeń biurowych, usługi bieżącej konserwacji pomieszczeń O/Toruń, usługi transportowe, pocztowe, badania okresowe pracowników, usługi w zakresie BHP, p-poż, OC itp.,
- zakup kontenerów archiwalnych na potrzeby O/Toruń, środków czystości, materiałów na potrzeby bieżącej konserwacji pomieszczeń O/Toruń, materiałów biurowych i tonerów,
- zakup sprzętu biurowego w tym: drukarek, laptopów oraz pakietów Office dla wszystkich Oddziałów Ośrodka,
- wyjazdy i przejazdy służbowe pracowników m. in. na wywiady adopcyjne, monitorowanie i nadzór nad przebiegiem osobistej styczności kandydatów na rodziny adopcyjne z dziećmi, zespoły ds. okresowej oceny sytuacji dziecka oraz szkolenia pracowników.

Niewykorzystane środki na dzień 31.12.2021 r. to 478,06 zł co stanowi 0,02% przyznanej dotacji. Przyczyną niewykorzystania dotacji w 100% była absencja chorobowa pracowników w m-cu grudniu.

Liczbowe określenie skali działań podjętych przez K-POA w Toruniu (wraz z oddziałami w Bydgoszczy, Włocławku i Jaksicach) w 2021 roku:

- 131 osób ukończyło szkolenie dla kandydatów na rodziców adopcyjnych
- 3 745 osób skorzystało z działalności diagnostyczno-konsultacyjnej Ośrodka
- Liczba nowopowstałych rodzin adopcyjnych: 123
- Liczba dzieci przysposobionych do adopcji: 146
- Udzielono 828 razy wsparcia psychologiczno-pedagogicznego
- 22 osób ukończyło szkolenie dla kandydatów na rodziny zastępcze

b) Diecezjalny Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy w Toruniu otrzymał w roku 2021 na wsparcie procedur adopcyjnych 250 000,00 zł, kwota ta została przeznaczona na: wynagrodzenia pracowników (przeprowadzenie szkoleń dla rodzin adopcyjnych, szkoleń na rodziny zastępcze, kwalifikacja dzieci czy poradnictwo). Zakupiono materiały szkoleniowe (arkusze do testów psychologicznych) i artykuły spożywcze. Zakupiono również materiały biurowe, środki czystości, pokryto koszty podróży służbowych, regulowano: koszty eksploatacyjne, utrzymanie strony internetowej (opłata roczna za domenę) oraz opłaty pocztowe i telekomunikacyjne. W ramach wyposażenia biura zakupiono: 2 szt. telefonów komórkowych, drukarkę HP wraz z tonerami; laptopa wraz z akcesoriami, oprogramowanie MS Office wraz z kosztem usługi informatycznej, aktualizację oprogramowania kadrowo-księgowego; szafę żaluzjową, 2 szt. kontenerków, mikrofalówki, czajnika, oczyszczaczy powietrza z filtrami; modernizacja istniejącego w budynku domofonu. Dokonano remontu i malowania ścian w pomieszczeniach Ośrodka ze względu na zły stan ścian po użytkowaniu i zalaniu z nieszczelnego dachu.

Liczbowe określenie skali działań podjętych przez Ośrodek w 2021 roku:

- Szkolenia: 2 grupy (36 osoby) w ramach autorskiego programu „Adopcja jako dar miłości”. Wydano 57 opinii o kwalifikacjach osobistych dla kandydatów do przysposobienia dziecka.
- Warsztaty z zakresu wzmocnienia prawidłowej motywacji kandydatów do przysposobienia dziecka dla 36 osób.
- Przeprowadzono diagnozy psychologiczne dla 57 osób oraz wywiady adopcyjne dla kandydatów do adopcji 41x.
- Zakończono procedury przysposobienia 31 dzieci (uprawomocnione postanowienia sądów) W trakcie procedury jest 12 dzieci.
- Liczba nowopowstałych rodzin adopcyjnych: 20.
- Oferowano pomoc psychologiczną i pedagogiczną.
- Prowadzono poradnictwo: 1042x, w tym dla rodzin przysposabiających 979x i dla rodzin naturalnych 63x.
- Udzielono wsparcia psychologiczno-pedagogicznego w postępowaniu postadopcyjnym 111x.
- Na bieżąco kwalifikacja dzieci: 11, dokonano doboru rodziny dla 37 dzieci.
- Współpraca z sądami opiekuńczymi, m.in. dla 28 dzieci złożono wnioski o przysposobienie.
- Sprawowanie nadzoru nad przebiegiem pieczy i składanie sprawozdań do sądów (psycholog 22x badał więź powstałą między przysposabiającymi a przysposabianym w okresie pieczy).
- Wydano 11 opinii w trybie artykułu 586 §4 i 5 kpc.
- Przeszkolono 24-osobową grupę kandydatów na rodziców zastępczych i wydano 24 świadectw ukończenia szkolenia.
- Współpraca z rodzinami i instytucjonalnymi formami opieki zastępczej, OPS, Domem Samotnej Matki, Centralnym i Wojewódzkim Bankiem Danych.
- Promowano ideę adopcji poprzez informacje na facebooku, stronie internetowej, poprzez plakaty, ulotki, teczki, wykłady dla studentów oraz na spotkaniach przedmażeńskich.
- Zapewnienie opieki nad kobietami w ciąży i samotnie wychowującymi dzieci.¹⁵

c) Na utrzymanie i funkcjonowanie **Ośrodka Adopcyjnego Caritas Diecezji Bydgoskiej im. Św. Jana Pawła II w Bydgoszczy** w roku 2021 przyznano dotację w wysokości 180 000,00 zł, kwota została wydatkowana na: wynagrodzenia: kierownika – pedagoga, psychologa (3/4 etatu), wynagrodzenie psychologa (1/2 etatu), wynagrodzenie psychologa, pedagoga (1/4 etatu). Powyższe osoby zatrudniane są na umowę o pracę. Jednocześnie Ośrodek zatrudnia psychologa, psychoterapeutę na umowę cywilnoprawną. Dodatkowo dokonano zakupu: - materiałów papierniczych, pomocy dydaktycznych i testów psychologicznych, - finansowano materiały reklamowe, informacyjne, plakaty, ulotki, - pokryto koszty podróży służbowych, -

¹⁵ Więcej informacji na stronie: <http://doao-torun.pl/>

zakup art. do poczęstunku, - wydatkowano środki na szkolenia pracowników ośrodka. W ramach kosztów administracyjnych wydatkowano środki na pokrycie kosztów wynagrodzeń dla specjalisty ds. rozliczeń, materiałów biurowych, telefonów, opłat pocztowych oraz na wyposażenie i meble biurowe.

Liczbowe określenie skali działań podjętych przez Ośrodek w 2021 roku:

- Diagnoza kandydatów do przysposobienia – 41 osób (19 małżeństw, 3 os. samotne)
- Szkolenie kandydatów do przysposobienia – zakończono 2 grupy szkoleniowe z 2020 r.: I/2020 i II/2020, łącznie 16 osób (8 rodzin); przeprowadzono 2 grupy szkoleniowe 2021: I/2021 i II/2021 – 16 osób – 8 małżeństw (szkolenie rozpoczęło 18 osób – 9 małżeństw – jedna rodzina zrezygnowała w trakcie szkolenia).
- Liczba nowopowstałych rodzin adopcyjnych: 8
- Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach adopcyjnych – 11 dzieci (1 rozpoczęta procedura (1 dziecko umieszczone w rodzinie); + 2 procedury adopcji wewnątrzrodzinnej w roku (2 dzieci)).
- Przygotowanie cyklu warsztatów psychoedukacyjnych dla rodzin (1. Adopcyjne rozmowy o jawności i tożsamości, 2. Język miłości w rodzinie (o komunikacji i nie tylko), 3. Adopcyjne rozmowy o zmianie, poszukiwaniu i odkrywaniu, 4. Adopcyjne forum rodzicielskie).
- Pomoc i wsparcie pedagogiczno-psychologiczne dla istniejących rodzin adopcyjnych konsultacje indywidualne – 81 konsultacji
- Współpraca z instytucjami i organizacjami z obszaru pomocy społecznej oraz sądami
- Promowano ideę adopcji poprzez działania informacyjne i edukacyjne jak: dyżur telefoniczny, strona internetowa, facebook:
 - akcja edukacyjna - „Książki o adopcji”
 - akcja promocyjna - „Światowy Dzień FAS”, „Światowy Dzień Adopcji” – materiały promocyjne, reklamowe: kalendarze, plakaty, ulotki, notesy, teczki, podkładki, zabawki pluszowe.
- Pomoc i wsparcie rodzin biologicznych, w tym matek zamierzających wyrazić zgodę na przysposobienie – 7 rodzin (7 osób)¹⁶

Ad.2. Z art. 156 ust. 1 pkt 1a ustawy o wspieraniu rodziny wynika obowiązek poszukiwania przez ośrodki adopcyjne kandydatów do przysposobienia dziecka. Wszystkie ośrodki adopcyjne podejmowały działania propagujące adopcję, których celem było pozyskiwanie kandydatów na rodziców adopcyjnych. Polegały one m.in. na: zamieszczaniu na stronach internetowych ośrodków informacji o tematyce adopcyjnej, kolportażu książek, ulotek, plakatów, biuletynów, udziale pracowników ośrodków w audycjach radiowych, telewizyjnych, reportażach, wypowiedziach w artykułach prasowych, organizowaniu spotkań rodzin adopcyjnych.

¹⁶ Więcej informacji na stronie: <http://www.bydgoszcz.caritas.pl/pl/o-nas/placowki-caritas-diecezji-bydgoskiej/osrodek-adopcyjny-im-bl-jana-pawla-ii/>

W ramach działań informacyjnych i promocyjnych w zakresie pieczy zastępczej Kujawsko-Pomorski Ośrodek Adopcyjny w Toruniu przeprowadził w 2021 roku następujące działania:

- udział w konferencjach, zjazdach, sympozjach – 81
- spotkania z dyrektorami instytucjonalnej pieczy zastępczej – 31
- kampanie promujące ideę adopcji (drzwi otwarte, audycje radiowo-telewizyjne, prasa, publikacje, festyn promujący ideę adopcji) – 1

Ad. 3. Rozwój infrastruktury instytucjonalnych form pieczy zastępczej realizowanych poprzez utworzenie Interwencyjnego Ośrodka Preadopcyjnego oraz Regionalnej Placówki Opiekuńczo-Terapeutycznej.

Rekomendacje dotyczące utworzenia Interwencyjnego Ośrodka Preadopcyjnego oraz Regionalnej Placówki Opiekuńczo-Terapeutycznej, zostały zawarte w Raporcie z realizacji „Kujawsko-Pomorskiego Programu Wspierania Rodziny na lata 2014-2022” za 2018 rok. W roku 2021 ponownie dokonano analizy potrzeb powiatów pod kątem potrzeb utworzenia placówek: regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej i interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego. Wnioski z badań:

Istnieje potrzeba utworzenia na terenie W K-P IOP oraz RPOT . Rodziny zastępcze niechętnie wyrażają zgodę na przyjęcie chorych dzieci, gdyż nie czują się na siłach by zapewnić im właściwą opiekę. Z uwagi na coraz większą liczbę dzieci z różnymi wadami rozwojowymi oraz niską liczbą chętnych kandydatów na rodziny zastępcze, utworzenie takich placówek jest koniecznością. Ogrom problemów, z którymi spotykają się opiekunowie dzieci ze szczególnymi potrzebami często przerasta ich możliwości. Umieszczenie dziecka mocno obciążonego zdrowotnie w rodzinie zastępczej zawodowej często wiąże się z ryzykiem, że „ucierpi” opieka nad pozostałymi małoletnimi przebywającymi w pieczy. Opiekun obciążony jest wyjazdami, do niekiedy odległych miast, po specjalistyczną pomoc, diagnozę, dziecko chore bardziej absorbuje opiekunów. W przypadku spokrewnionych rodzin zastępczych można spotkać się z dodatkowym problemem, jakim jest wiek opiekunów, ich wydolność fizyczna jak i często ograniczona mobilność, która jest niezbędna do uzyskania wsparcia dla podopiecznego. Ograniczony dostęp do specjalistycznej opieki, rehabilitacji, całodobowa opieka nad małoletnimi z problemami zdrowotnymi są czynnikami „wypalającymi” rodziny.

Dzięki utworzeniu w/w placówek w regionie dzieci będą miały zapewnioną profesjonalną, wielospecjalistyczną pomoc medyczną i odpowiednią, systematyczną rehabilitację, pozwoliło by to na umieszczanie dzieci w pobliżu ich miejsca zamieszkania, zwiększy szanse dziecka na utrzymanie relacji i kontaktów z rodziną pochodzenia. Placówki te wzbogacą ofertę wsparcia i pomocy najbardziej potrzebującym mieszkańcom naszego regionu.

Zbiorcze zestawienie liczbowe wg wartości i wskaźników właściwych dla CELU 3 Programu prezentuje poniższa tabela:

Tabela 2. Wzmocnienie rodzicielstwa i poprawa funkcjonowania pieczy zastępczej. Dane dla roku 2020

Lp.	Wskaźnik	Wartość bazowa dla 2013 roku	Wartość osiągnięta		Wartość docelowa do 2020 roku (cały okres realizacji Programu)
			łącznie w latach 2014 - 2019	w 2020 roku	
1.	Liczba nowopowstałych rodzin adopcyjnych	187	929	137	1320
2.	Liczba dzieci przysposobionych do adopcji	250	1045	157	1800
3.	Liczba kampanii promujących adopcje zrealizowanych przez Kujawsko-Pomorskie Centrum Adopcyjne	0	33	8	4
4.	Liczba utworzonych Interwencyjnych Ośrodków Preadopcyjnych	0	0	0	1
5.	Liczba utworzonych Regionalnych Placówek Opiekuńczo-Terapeutycznych	0	0	0	1

Zgodnie z przyjętym Planem działań na 2021 rok, powstało: 151 rodzin adopcyjnych a 188 dzieci przysposobiono do adopcji. Przeprowadzono 1 kampanię promującą ideę adopcji.

Podsumowanie

Epidemia Covid-19 nie wpłynęła ograniczająco na działania zaplanowane wcześniej do wykonania na rok 2021, realizowanych tradycyjnie corocznie.

Działania zrealizowane w 2021 r. w ramach Programu sfinansowane zostały z zadań zapisanych w budżecie województwa kujawsko-pomorskiego pod nazwą:

- ❖ Kujawsko-Pomorski Program Wspierania Rodzin - W/N/855/7/Progr.Ws.Rodz.;
- ❖ GRANTY – Wspieranie zajęć rozwojowych dla dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym – W/N/855/8/Granty;

- ❖ GRANTY – Wspieranie prac wychowawczych z dziećmi i młodzieżą realizowanych przez organizacje młodzieżowe – W/N/855/9/Granty;
- ❖ GRANTY – Wspieranie aktywizacji i integracji społecznej seniorów – W/N/855/10/Granty;
- ❖ GRANTY – Wsparcie działań z zakresu opieki nad osobami przewlekle chorymi – W/N/855/11/Granty;
- ❖ GRANTY – Wspieranie działań z zakresu opieki adopcyjno-wychowawczej – W/N/855/4/Granty;
- ❖ GRANTY – Wspieranie rodzin w wypełnianiu funkcji rodzicielskich – W/N/855/12/Granty;
- ❖ W/N/855/13/WRPS – Wojewódzka Rada ds. Polityki Senioralnej;
- ❖ Kujawsko-Pomorski Ośrodek Adopcyjny w Toruniu – utrzymanie jednostki – W/N/855/3/Utrzym.J;
- ❖ Rodzina w Centrum – 3 D/N/RPO2/9.3.2/3;
- ❖ Wsparcie zatrudnienia osób pełniących funkcje opiekuńcze – W/N/852/41/RPO2/8.4.1

Działania na rzecz rodzin w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, są realizowane poprzez „Wojewódzki program przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2021-2026”. Raport z realizacji przedmiotowego Programu za rok 2021 został przekazany odrębnie właściwej merytorycznie Komisji Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Wydatki na realizację poszczególnych CELÓW Programu przedstawiono w Tabeli 3

Tabela 3. Podsumowanie wydatków poniesionych w roku 2021 na realizację Programu¹⁷

Lp.	Działanie	Kwota w zł
Cel 1. Poprawa funkcjonowania rodziny w środowisku lokalnym poprzez tworzenie społecznej sieci wsparcia		
1.	Utworzenie Regionalnego Centrum Wspierania Rodziny	Środki nie ujęte w planie działań programu na 2021 rok
2.	Wszelstronna promocja rodziny	131 066,46
3.	Wspieranie rodzin w pełnieniu opieki nad osobami niesamodzielnymi realizowana przez inne podmioty w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie	1 003 827,55
Cel 2. Zwiększenie dostępności usług dla rodzin ze szczególnymi potrzebami		
1.	Opracowanie i wdrożenie Kujawsko-Pomorskiej Karty Dużej Rodziny	0,00
2.	Zainicjowanie prac na rzecz wprowadzenia Kujawsko-	Środki nie ujęte w

¹⁷ Dane na podstawie Sprawozdań z wykonania planu finansowego zadań budżetowych za 2021 rok

	Pomorskiego Bonu Wsparcia Rodziny poprzez projekty pilotażowe	planie działań programu na 2021 rok
Cel 3. Wzmocnienie rodzicielstwa i poprawa funkcjonowania pieczy zastępczej		
1.	Wspieranie rodzin zastępczych i optymalizacja procedur adopcyjnych	3 345 925,94 ¹⁸
2.	Prowadzenie działań informacyjnych i promocyjnych w zakresie pieczy zastępczej ¹⁹	
3.	Rozwój infrastruktury instytucjonalnych form pieczy zastępczej realizowanych poprzez utworzenie Interwencyjnego Ośrodka Preadopcyjnego oraz Regionalnej Placówki Opiekuńczo-Terapeutycznej	0,00
Razem		4 480 819,95

¹⁸ Dotacja celowa z budżetu państwa

¹⁹ Przedmiotowe koszty zostały uwzględnione w kategorii *Wspieranie rodzin zastępczych i optymalizacja procedur adopcyjnych* – ośrodki ze względu na jednorodne koszty osobowe nie prowadzą wydzielonej księgowości dla zadań promocyjnych